

BELÂLAR VE ALLAH'IN YARDIMI*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler! Ramazanınız hoş geçmeye devam etsin... Cenâb-ı Hak Ramazan'da bahşettiği hayırları, lütufları, feyizleri, mükâfatları cümlenize bol bol ihsan eylesin... Hepinizi sevdiği, razı olduğu kullar zümresine dahil eylesin... Ramazan'dan âzamî istifade etmiş olarak, Ramazan'ı bitirmeye muvaffak eylesin... Cümlenizi cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin...

Bakara Sûre-i Şerifesi'nin 214. ayet-i kerimesi.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ
الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَّاءُ
وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا
مَعَهُ مَتَى نَصُرُ اللَّهُ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ

(البقرة : ٢١٤)

(Em hasibtüm en tedhulü'l-cennete ve lemmâ ye'tiküm meselü'llezîne halev min kabliküm, messethümü'l-be'sâü ve'd- darrâü ve zülzilü

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

hattâ yekûle'r-rasûlü ve'llezîne âmenû meahû metâ nasru'llâh, elâ inne nasra'llâhi karîb.)
(Bakara, 2/214) *Sadaka'llâhü'l-azîm.*

a. Mü'minlere Belâların Gelmesi

Bu ayet-i kerimede bir soru edatıyla başlanıyor: (*Em hasibtüm*) “Siz sandınız mı ki, (*en tedhulü'l-cennete*) cennete gireceksiniz? (*Ve lemmâ ye'tiküm meselü'llezîne halev min kabliküm*) Sizden önce gelmiş, yaşamış, göçmüş insanların hallerinin benzerleri, emsâli sizin de başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız?..”

(*Messethümü'l-be'sâü ve'd-darrâü*) “Onlara fakirlikler, hastalıklar isabet etmişti, (*ve zülzilû*) ve fenâ şekilde sarsılmışlardı. (*Hattâ yekûle'r-rasûlü ve'llezîne âmenû meahû metâ nasru'llâh*) Hattâ, peygamber ve yanındaki mü'minler, ‘Allah’ın yardımı ne zaman gelecek?’ diyecek kadar böyle sarsılmışlardı.”

(*Elâ inne nasra'llâhi karîb*) “Biliniz ki, âgâh olunuz, mütenebbih olunuz, uyanınız ki, şu gerçeği görün ki, Allah’ın yardımı yakındır; yakında olacak!” (Bakara, 2/214)

Şimdi bu, bir kanun-u ilâhîyi gözümüzün önüne seriyor. Allah- u Teâlâ Hazretleri, dünya hayatı imtihan yeri olduğu için, mü'min kullarını çeşitli sıkıntılara mâruz tutuyor, tâbî tutuyor, çeşitli sıkıntılara uğrattıyor, üzücü olaylarla karşılaştırıyor. Halbuki mantık olarak şöyle düşünebiliriz:

“—Kişi sevdiğini korur, sevdiğini kollar, sevdiğine bir zarar gelmemesini ister. Allah da sevdiği kulları dünyada zarara uğratmamalı, uğratmaz herhalde..” diye düşünebilir kanun-u ilâhîyi bilmeyenler.

Ama, dünya hayatı imtihan olduğundan, Allah-u Teâlâ Hazretleri çeşitli imtihanları, sıkıntıları herkesin başına getiriyor da, bu imtihanın tabiatında olduğundan, özünde, kendinde mevcut olduğundan, mü'min kullarının da başına getiriyor.

Hattâ hadis-i şeriflerden biliyoruz ki, musibetlerin, belâların, sıkıntıların, üzücü olayların, dertlerin en ağırları, en yüksek şahıslara gelir:

Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan şöyle rivayet edildi:¹

قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ النَّاسِ أَشَدُّ بَلَاءً قَالَ

الْأَنْبِيَاءُ قُلْتُ ثُمَّ مَنْ قَالَ ثُمَّ الصَّالِحُونَ

(هـ . عن أبي سعيد)

(Kultü: Yâ Rasûla'llâh, eyyü'n-nâsi eşeddü belâen?) “Yâ Rasûlallah, insanlardan belâsı en şiddetli olanlar kimlerdir?” dedim. (Kâle: El-enbiyâü) “Peygamberlerdir.” buyurdu. (Kultü: Sümmen men?) “Sonra kimlerdir?” dedim. (Kâle: Sümmen's-sâlihün) “Sonra sâlihlerdir.” buyurdu.

Önce peygamberlere gelir, en çoğu peygamberlere gelir. Ondan sonra, derecesi çok yüksek kullara gelir. Ondan sonra daha aşağıdakilere, daha aşağıdakilere; böyle derecesine göre...

Sonra da işin karşı tarafında, olumsuz, eksi tarafında; Allah'ın azılı, zâlim, fâsık, fâcir, korkunç, sevimsiz kullarına da bir baş ağrısı bile vermez Allah... Saraylarda devletle, nimetle, parayla, pulla, zevkle, işretle, çalgıyla yaşarlar. Böyle yaşarlar yaşarlar, ansızın ölüm gelir, imtihan biter, mahvolurlar. Meselâ, Firavun'un boğulduğu gibi boğulacağı zaman da, aklı başına gelip de iman etmeğe kalkıştığı gibi...

¹ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.31, no:4014; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.342, no:7848; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.179, no:510; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.142, no:9775; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.78, no:146; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.189, no:1832; Ziyâu'l-Makdisî, *el-Ehâdisü'l-Muhtâre*, c.II, s.30, no:1059; İbn-i Sa'd, *Tabakâtü'l-Kübrâ*, c.II, s.208; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.V, s.460, no:2476; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.417, no:2322; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.31, no:4013; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.172, no:1481; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.99, no:120; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.161, no:2901; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.143, no:830; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.412, no:2783; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.29, no:215; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.352, no:7481; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.206, no:1154; Ahmed ibn-i Hanbel, *Zühd*, c.I, s.53; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.379, no:1496; Ebu Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.368; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.78, no:146; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.189, no:1832; Ziyâu'l-Makdisî, *el-Ehâdisü'l-Muhtâre*, c.II, s.30, no:1056; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.749, no:8645, 8660, 8669; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.130, no:371; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XXXII, s.216, no:35105, 42429.

Bazısı tabii, onu da yapmıyor bu kâfir yaşayanlardan; kâfir yaşıyor, kâfirce ölüyor. Bakıyorum ben, bazısı da o kâfirce yaşayıp kâfirce ölmeyi alkışlıyor. Yâni, özeniyor bir de ona:

“—Kahraman adamdı! Ne kahramandı, ne küstahtı. Büyük küstahlıkla, inançsızlıkla yaşadı, öyle öldü. Kuyruğunu bükmedi, dik tuttu...” diye, bir de onu böyle kahraman gibi gören zihniyeti de hayretle okuyoruz, müşahede ediyoruz, izliyoruz.

Yâni şu düşünce yanlış:

“—İyi kullar, nân u nimet, izzet ü devlet, saadet ve şevketle yaşar.”

Hayır, böyle bir şey yok! Allah’ın iyi kulları en çok sıkıntıları çekerler, en çok musibetlere uğrarlar. Ağrılar, sızılar, hastalıklar, dertler, üzüntüler onlara gelir. Onlara sabrederler, Allah’tan geldiğini bilirler, kaderin cilvesi olduğunu bilirler. Dünya hayatının imtihan yeri olduğunu bilirler. Sabredip, büyük mükâfatlar alırlar.

Çünkü derece kazanmak, mihnetlerle daha çok olur. Bir kul böyle sıkıntılara uğradığı zaman, sabrederse; sabırla, sıkıntılara tahammülle, yükselme çok daha hızlı olur. Nimetler içinde Cenâb-ı Hakk’ı bilip, Cenâb-ı Hakk’a kulluk etmek biraz müşkül olur. Nimetler içinde ilerlemek, yükselmek, derece almak da biraz zor olur. Ama sıkıntılardan, çok meşakkatlerden, sabrı nisbetinde büyük sevaplar alır mü’min.

Onun için, “Mevlâ neylerse güzel eyler, şerleri hayır eyler. Sonunda kâr edecek olan mü’minlerdir. Sabrın sonu selâmettir.” diye mü’minlerin mütehammil olması; yâni dayanıklı olması, hazımlı olması, kaderin, imtihanın cilvesini kavraması, ana fikri kavraması lâzım gelir.

Bu ayet-i kerime bize, yâni şu 21. Yüzyıl’daki müslümanlara, dünyanın her yerinde çektiğimiz çileler karşısında bir tesellidir. Bu ayet-i kerimeyi Ramazan’da dinleyen, okuyan, mânâsına muttalî olan müslüman bilir ki: Dünya hayatı böyle işte, bunun bir sevilecek tarafı yok; meşakkatlerle, sıkıntılarla dolu... Olur böyle şeyler, mü’minin başına böyle şeyler gelir. İmtihan ediyor Allah...

Bir de işin şu yönü var, sevgili izleyiciler ve dinleyiciler: Umûmu düşünelim, halkın hepsini düşünelim!.. Bir yerde nimet varsa, neşe varsa, nefsin hoşuna gidecek tatlı şeyler varsa, herkes oraya üşüşür. Yâni bakarsınız, bir eğlence programı varsa, salonlar tıklım tıklım dolmuş, gençler bağırıp çağırıyorlar, bilet kalmamış... Ama dünyanın en büyük alimi gelse, en önemli konuşmayı yapacak olsa, halktan o kadar bir rağbet olmuyor.

Şimdi eğer Allah-u Teâlâ Hazretleri mü’min kullarını taltif etse, hep nimetler içinde yaşatsa; bu sefer nimetlere göz koyan, nimetler içinde yaşamak isteyen insanlar da, kalbinden, aklından, tefekküründen, iz’ânından dolayı böyle iman etmek yerine, nimetin aşkına, hatırına müslüman olabilir.

“—Bir camide, zengin birisi her gelene biner dolar dağıtıyor!” diye duyulsa, o cami tıklım tıklım dolar, öbür camilerde cemaat kalmaz.

Neden?.. Dolar dağıtılıyor. Halbuki, “Filânca evliyaullahın camisinde namaz kılarsan, şu kadar sevap var!” desen, kimse gitmez oraya... Hatimle namaz kılınıyor, kimse gitmez veya çok az kimse gider. Çok az kimse kadrini, kıymetini bilir.

İşte imtihan olduğu için, böyle herkesin rağbet edeceği şeyler müslümanlara dünyada verilmiyor ki, hakîkten iman edenler, gerçekten işin iç yüzünü anladığı için, Allah’a iyi kulluk etmek maksadıyla imana gelenler, o sebeple olsun... Yoksa, başka bir sebeple, göz diktiği menfaatten dolayı olmasın diye; ihlâslı, hakîkî, samîmî imanlıları bulup, ayırmak, çıkarmak, belirlemek; onların gelmesini sağlamak için, Cenâb-ı Mevlâ böyle kanun koymuştur.

Onun için, hadis-i şerifte buyruluyor ki:²

حُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ

(م. ت. حم. حب. ع. هب. والدارمی، وعبد بن حمید، عن أنس؛ حم. حب. عن أبي هريرة)

RE. 275/13 (*Huffeti’l-cennetü bi’l-mekârih*)

“Cennetin etrafı, nefse nâhoş gelen şeylerle çepeçevre çevrilidir.” Ne demek yâni?.. Cennete gitmek için, nâhoş şeylere tahammül etmek lâzım, sıkıntılara girmek lâzım! Sabredici işlerle uğraşmak lâzım!

Fuzûlî'nin de güzel şiiiri vardır. O da anlamış tabii, alim ve ârif bir kimse. Diyor ki:

*Râhat ister tab'ı mihnettir ibâdet serteser,
Terk-i râhat, rağbet-i mihnet kılan mümtâz
olur;*

*Ol sebebdendir ki, küfr âsân olur İslâm-sa'b;
Arsa-yı âlemde mülhid çok, muvahhid âz
olur.*

Şimdi bu sözlerin mânâsı: İnsanın tabiatı keyif, rahat ister. Halbuki Cenâb-ı Hakk'ın emirleri, ibadetler, taatler hep birer külfettir, mihnettir, meşakkattir. Biraz gayret

² Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2174, *Cennet*, no:2822; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.693, no:2559; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.153, no:12581; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.437, no:2843; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.492, no:716; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.33, no:3275; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.313, no:6823; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.147, no:9795; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.391, no:1311; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.332, no:568; Begavî, *Şerhu's-Sünneh*, c.VII, s.245; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.254, no:1989; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LVI, s.98; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.239, no:478; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Buhârî (farklı bir lafızla), *Sahîh*, c.V, s.2379, no:6122; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.380, no:8931; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.494, no:719; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.480, no:3203; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.IV, s.290, no:3329;. Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.332, no:567; Abdullah ibn-i Mübarek, *Zühd*, c.I, s.229, no:650; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.147; Deylemî, *Müsnedü'l- Firdevs*, c.II, s.143, no:2371; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.594, no:6805; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XII, s.129, no:11605.

istiyor, fedakârlık istiyor böyle şeyleri yapmak... Onun için iman zordur, küfür kolaydır. Kâfir olmak, şeytanın yolunda gitmek çok kolaydır, çok rahattır, çok keyiflidir, zevklidir. Çalgılı, içkili, zinalı, fuhuşlu, paralı, pullu... Oraya kolayca ayağı kayar insanların.

Onun için, yeryüzünde mülhid çok, muvahhid az olur. Öyle gevşek insan, zayıf insan, zalim insan, gaddar insan, menfaatperest insan; böyle kendisi menfaatlanacağım diye binlerce, milyonlarca insanın ezâ çekmesinden sıkılmayan, utanmayan insan çoktur.

Adam meselâ, bir kilo uyuşturucu sattığı zaman şu kadar büyük paralar alıyor diye, o kadar insanın zehirlenmesine sebep olacak zehiri satıyor. Yâni öldürüyor, katil, katillğe sebep oluyor; ama yapıyor. Neden?.. Para çok.

İşte silah fabrikaları para kazanacak, büyük sermayedarlar silah satacak, büyük devletler, büyük silah fabrikaları zengin olacaklar, para kazanacaklar diye, harb çıkartıyorlar. Zavallı halkların arasındaki mevcut ihtilâfları değerlendiriyorlar, ölçüyorlar:

“—Tamam, şunu kışkırtalım, bunu kışkırtalım! İki taraf da nasıl olsa birbirleriyle savaşmak için silaha muhtaç; gelir bizden silah alırlar.” diyorlar.

Pahalı pahalı silâhları götürüyorlar;

“—Bak şu silahları istemez misiniz? Şu kadar fiyatı...” filân diye, onları satıyorlar.

Yâni, birilerinin öldürülmesi pahasına kazanç sağlıyorlar. İşte böyle.

Hayat böyle ama, tabii bu dünya hayatı çok kısa aslında. Ahiretin yanında bir göz yumup açıncaya kadar geçen zaman. Bunu çok uzun sanıyor yaşayanlar şimdi bu dünyada ve günahlara dalıyorlar. Ama ebedî hayatta ne yapacaklar?.. Sonsuz, bitmek tükenmek bilmeyen azabların içinde ebediyyen yanacaklarını düşünmüyorlar. Yanlış hareket ediyorlar, yanlış tercih yapıyorlar.

Şimdi müslümanlar da tabii, sanmayın ki:

“—Biz müslüman olduk; o halde rahat edeceğiz, huzur içinde yaşayacağız. Beş vakit namazımızı kılıyoruz, Ramazan’da orucumuzu da tutuyoruz. Kur’an-ı Kerim’imizi de okuyoruz. Eh kazancımızdan fukaranın avucuna biraz da para verdik. Daha ne var yâni, daha ne olsun yâni?.. E Allah bize artık her türlü nimetleri ihsan etsin, yağdırsın, versin...”

Öyle olmuyor. Keşmir’de sıkıntı, Filistin’de sıkıntı, Kafkaslarda, Çeçenistan’da sıkıntı, Kosova’da sıkıntı, Cezayir’de sıkıntı, Afrika’da sıkıntı... Dünyanın her yerinde müslümanlar türlü türlü üzüntüler içinde... İnsanlık namına utanılacak haksızlıklar yapılıyor. Yüreği kan ağlıyor insanın, vicdanı dayanamıyor.

b. Eski Ümmetlere Gelen Sıkıntılar

(*Em hasibtüm en tedhulü’l-cennete*) “Siz cennete hemengirivereceğiniz misandınız, öyle mi hesap ettiniz, öyle mi sandınız? (*Ve lemmâ ye’tiküm meselü’llezîne halev min kabliküm*)

Sizden öncekilerin, sizden önce yaşayan insanların başına gelen olayların benzerleri size gelmeden...”

Tabii onlara neler oldu?.. Hastalıklara uğradılar, musibetlere uğradılar, belâlara uğradılar, istilâlara uğradılar, yakıldılar, yıkıldılar... Savaştılar veyahut kılıçtan geçirildiler, katliama uğradılar... vs.

Şu Yugoslavya'nın yakın tarihini, yâni Osmanlı'nın yenilmeye başlamasından sonra Balkanlar'daki, Bulgaristan'daki zulümleri hiç unutmamamız lâzım! Oradan gelenler de unutmamalı, çoluk çocuğuna öğretmeli!..

Bakın, bazı insanlar çocuklarına isim veriyorlar: Öcal... Allah Allah! Bu niye “Öcal” ismini veriyor? Haa, bir sebepten dolayı “Öcal” ismini veriyor; yâni çocuğunun öç almasını öğütüyor isim vererek... Bizim de yapılan haksızlıkları unutmamamız lâzım! Çok büyük haksızlıklar yapılıyor, çok büyük katliamlar yapılıyor. Bu katliamların sorumlularını da bilmemiz lâzım! Onların da bir daha katliam yapmamasını sağlamak ve yapmış olanları da, elden geliyorsa cezalandırmaya gayret etmek lâzım!

Çeşitli sıkıntılar çektiler. (*Ellezîne halev min kabliküm*) Halâ; yâni yaşadılar, çekilip gittiler, ortalığı bırakıp gittiler mânâsına geliyor. Sizden önce yaşayanlar, sizden önce bu dünyada yaşayıp, burayı boş bırakıp, terk edip ahirete gitmiş olanlar. Hani nerede?.. Hiç birisi yok işte.

Mesel de, emsâli demek yâni, dengi, benzeri demek. “Onların benzeri size gelmeden, yâni onların başına gelen olayların benzerleri size gelmeden, cennete gireceğinizi mi sandınız?”

Demek ki, kanun-u ilâhî eski devirlerden beri böyle. Eski devirlerin de mü’minleri, peygamberleri, eski ümmetler de çok sıkıntılar çekmişler. Biliyoruz, ilk hristiyanların nasıl arslanlara parçalatıldığını... Biliyoruz, Firavun’un Mûsâ AS’ın kavmine ne zulümler yaptığını... Biliyoruz Nemrud’un, İbrâhim AS’ın zamanındaki hükümdarın neler neler yaptığını...

Bunlar hep böyle işte. Zalimler çıkıyor, mazlumlara çeşit çeşit zulümler yapıyorlar. Tarih boyunca böyle olmuş. İşte onlara benzer olaylar da insanların başına gelir.

Bu devirde de öyle... Bu devirde de olanlar, tarihin benzer olaylarının gelmesi, tekerrürü demek yâni. Bu devirde de bir zalim çıkıyor, şurada zulüm yapıyor. Bir başka zalim çıkıyor, burada zulüm yapıyor. İnsanları dinlerine bir baskı yapıyor, zulüm oluyor.

“—Dinini bırak! Dinini bırakırsan rahat edeceksin, bırak dinini!..” diyorlar.

Bırakırsa, imtihanı kaybediyor müslüman. Dinini bırakmayacak, imanını bırakmayacak, Allah’ın yolunu bırakmayacak, Allah’a güzel kulluğunu bırakmayacak; şeytanın yoluna sapmayacak, zalimin dediğini tutmayacak, doğru yoldan ayrılmayacak, yanlış yola sapmayacak!..

Onları, o eski insanların başına neler geldiğini tasvir ediyor: (*Messethümü'l-be'sâü ve'd-darrâü*) “Onlara *be'sâ* ve *darrâ* geldi, temas etti, dokundu onlara...”

Be'sâ ne demek?.. *Beese* kökünden geliyor, fakirlik demek. *Bâis* de yoksul, fakir mânâsına geliyor. Böyle yoksulluk, imkânsızlık, insanın hoşuna gitmediği için, nâhoş bir şey olduğundan... Aslında nâhoş olmak mânâsına bu kökten, *bi'se* kelimesi var Arapça'da; ne fenâ demek. *Bü's*, fenâlık demek; *bâis* fakir demek. *El-be'sâü* da, elif-i memdûde ile fakr demek, yâni yoksul olmak demek. “Onlara yoksulluk geldi, dokundu, yoksulluğa uğradılar.”

(*Ve'd-darrâü*) *Darrâ* da, *zarar* kelimesiyle aynı kökten. *Darra*, oradan *ed-darrâü* diye sıfat gelmiş; zarar... *Muzır* kelimesi de bu kökten, if'al bâbından; *mazarrat* da sülâsîden masdar-ı mîmi. Aynı kökten çıkan kelimeleri söylüyorum ki, ana mânâyı bilirsiniz diye...

Aslında zarar demek ama, özel kullanımı, *ed-darrâü*; *Mukâtil*, *Süddî*, *Katâde*, *el-Hasen* ve *sâir* tefsirle meşgul olan mübarek alimlerin verdikleri mânâ; *sukm*, *sakam*, yâni hastalık demek. *Be'sâ*, fakirlik demek; *darrâ* da hastalık demek. Aslında kötülük ve zarar, kötü olmak ve zararlı olmak kökünden geliyor bu iki kelime. Onlara kötü şeyler geldi, zararlı şeyler geldi. Yâni kötü şeyden murad, fakirlik geldi; zarardan murad, çeşitli hastalıklar geldi.

Eyyûb AS'ın nasıl hastalıklar çektiğini biliyorsunuz. Bir tâun gelip, bir beldenin ahâlisinin nasıl kırıldığını biliyorsunuz. Onların hepsi birer ikaz vesilesi.

(*Ve zülzilû*) “Sarsıldılar.” *Zülzil*, sarsılmaktan edilgen fiil. Yâni sarsılmak bir dönüşlü fiil oluyor, insanın kendisinin sarsılması; bir de sarstırıldılar mânâsına... *Zelzele*, sarsmak. Burada *huvvifû*, korktular mânâsına geliyor. Yâni, o eski ümmetler düşmanlardan gelen şeylerden dolayı şiddetli sarsıntıya, yıkıma uğradılar. Büyük imtihanlara tâbi oldular.

c. Ashab-ı Kirâma Eziyet Edilmesi

Hadis-i şerif okuyalım: Habbâb ibn-i Eret RA diyor ki... Allah şefaatine erdirsin, cennette buluştursun hepimizi; müşriklerin çok zulümlerine uğrayanlardan birisi... Bu mübarek sahabe diyor ki:³

قُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَا تَسْتَنْصِرُ لَنَا أَلَا
تَدْعُو اللَّهَ لَنَا فَقَالَ إِنَّ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ كَانَ أَحَدُهُمْ
يُوضَعُ الْمِنْشَارِ عَلَى مَفْرَقِ رَأْسِهِ فَيَخْلُصُ إِلَى
قَدَمَيْهِ لَا يَصْرِفُهُ ذَلِكَ عَنْ دِينِهِ وَيُمَشَطُ
بِأَمْشَاطِ الْحَدِيدِ مَا بَيْنَ لَحْمِهِ وَعَظْمِهِ لَا
يَصْرِفُهُ ذَلِكَ عَنْ دِينِهِ ثُمَّ قَالَ وَاللَّهِ لَيُتِمَّنَّ

اللَّهُ هَذَا الْأَمْرَ حَتَّى يَسِيرَ الرَّأِيبُ مِنْ صَنْعَاءِ
إِلَى حَضْرَمَوْتَ لَا يَخَافُ إِلَّا اللَّهَ وَالذِّئْبَ
عَلَى غَنَمِهِ وَلَكِنَّكُمْ تَسْتَعْجِلُونَ

(خ. د. حم. حب. طب. ع. عن حَبَاب)

(*Kulnâ: Yâ rasûla'llâh*) “Biz dedik ki Peygamber Efendimiz’e: ‘Ey Allah’ın elçisi, peygamberi! (*Elâ testansiru lenâ, elâ ted’u’llâhe lenâ*) Bizim için Allah’tan yardım istesene, bizim için Allah’a dua etsene... Bizim için Allah’tan yardım istemez misin, dua etmez misin yâ Rasûlallah?..’ Peygamber Efendimiz’e, müslümanların ilk sıkıntıları çektiği zamanda böyle söyledik.” diyor.

Böyle bir dileğe ne demiş bakalım Peygamber Efendimiz SAS?.. Tahmin edin bakalım!.. Müslümanlar ezaya, cefaya tabi tutuluyorlar, işkence görüyorlar. Bu Habbâb ibn-i Eret de çok işkence gören mübareklerden, mazlumlardan biri.

³ Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.1322, no:3416 ve s.1398, no:3639; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.53, no:2649; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.109, no:21095; s.111, no:21110 ve c.VI, s.395, no:27260; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.156, no:2897 ve c.15, s.91, no:6698; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.IV, s.63, no:3639 ve s.65, no:3646; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.XIII, s.140, no:7213; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IX, s.5, no:17498; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.III, s.450, no:5893; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.I, s.144; Hamîdî, *Müsned*, c.I, s.85, no:157; İbn-i Esîr, *Üsdü’l-Gâbe*, c.I, s.315; Habbâb ibn-i Eret RA’dan.

“—Allah’tan yardım istesene yâ Rasûlallah, bize yardım etse ya... Dua ediversene, Allah şu kâfirleri kahretse ya, bizi kurtarsa ya...” gibi şeyler söylemişler.

Ne tahmin edersiniz?..

(*Fekâle*) “Buyuruyor ki, Peygamber Efendimiz:

(*Inne men kâne kableküm*) Sizden öncekiler, hiç şüphe yok ki, muhakkak ki, (*kâne ehadühüm yûdau’l-minşâru alâ mefrakı re’sihî*) başının, saçlarının ikiye ayrıldığı orta yerine testere konuluyordu; sizden eski, evvelki ümmetlerde işkence yapılan kişinin, müslümanın başına testere konuluyordu, (*feyahlüsu ilâ kademeyhi*) ayaklarına kadar böyle kesiliyordu. (*Lâ yasrifuhû zâlike an dînihî*) Bu muamele onu dininden döndürmüyordu. Kafasından ayağına kadar kesilmek, onu dininden döndürmüyordu.”

(*Feyümşatu bi-emşâti’l-hadîd*) “Demirden taraklarla, tarak gibi böyle dişli dişli, sivri sivri demirden işkence aletleriyle kazınıyordu vücutları; (*mâ beyne lâhmihî ve azmihî*) kemiğiyle etinin arası birbirinden ayrılıyordu, eti kemiğinden ayrılıyordu işkencede; (*lâ yasrifühû zâlike an dînihî*) bu işkence de onu dininden döndürmüyordu.” Dönmüyorlardı mübarekler.

Tabii burada söylenmeyen bir şeyi, bildiğiniz bir şey olduğu için, ben hemen hatırlatıvereyim: Bir de ateşten hendekler açıp, hendekler yapıp, içine çok muazzam ateşler yakıp

da, mü'minleri ateşlere atan zalimler de olduğunu, Kur'an-ı Kerim'den biliyorsunuz; Ashab-ı Uhdud'u biliyorsunuz.

(*Sümme kàle*) Sonra Peygamber Efendimiz "İşte böyle testereyle ortasından vücudu biçiliyor, demir dikenlerle etiyle kemiği arası taraklarla açılıyor, kemiği etinden ayrılıyordu." dedikten sonra buyurdu ki:

(*Va'llàhi leyütimmenna'llàhu hâzihi'l-emre*) "Allah'a yemin olsun ki, bu işi Allah mutlaka tamamlayacak, Allah bu İslâm'ı mutlaka tamamlayacak!.." Yâni, "Şimdi işkence görüyorsunuz, sizi dinden döndürmeye çalışıyorlar, İslâm'ı söndürmeye çalışıyorlar. Mü'minler az olduğundan, azınlıkta olduğundan Mekke'de baskı yapıyorlar. Vallàhi Allah bu dini mutlaka tamamlayacak!.."

(*Hattâ yesire'r-rakibu min san'âi ilâ hadramevt*) "Hattâ bir binekli süvari, atlı adam Yemen'in San'a şehrinden Hadramut'a kadar yolculuk yapacak da, (*ve lâ yehàfu illa'llàh*) Allah'tan gayrı bir korkusu olmayacak." Yâni, Allah'tan korkmak tabii. Müslüman zaten iyi halde de Allah'tan korkar. "Allah'tan başka korkulacak bir şey olmayacak. (*Ve'z-zî'be alâ ganemihî*) Hayvanına, ganemine, koyununa kurt saldırırsa diye ondan korkacak. Yoksa başka haydut, eşkıya, çete, katil, yol kesici, kâtı-ı tarik, harâmî, kırk harâmî, otuz harâmî... ne ise öyle şey olmayacak." diyor Peygamber Efendimiz.

(*Ve lâkinneküm kavmün testa'cilûn.*) “Böyle olacak ama, siz acele olmasını isteyen bir topluluksunuz.” diyor. Yâni, sabretmeyi tavsiye ediyor. Yâni, acele sayıyor onların dua istemelerini...

d. Mü'minlerin Fitnelerle Denenmesi

Bu konuda buna benzer, bu mânâyı ifade eden başka ayet-i kerimeler de var. Meselâ:

لَمْ أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا
أَمْنَا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ

(العنكبوت: ٢٠١)

(*Elif, lâm, mîm. E hasibe'n-nâsü en yütrekû en yekûlû âmennâ ve hüm lâ yüftenûn.*) “Elif lâm mim. İnsanlar sandılar mı ki, amennâ dedikten sonra bırakılacaklar da, fitnelere, imtihanlara, sıkıntılara uğramayacaklar?.. Bir kenarda rahat duracaklar, bırakılacaklar mı sandılar?” (Ankebut, 29/1-2)

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ
الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ

(العنكبوت: ٢٠)

(*Ve lekad fetenne'llezîne min kablihim*) “Halbuki öyle değil; bilakis biz daha öncekileri imtihanlara, sıkıntılara uğrattık.

(*Feleya'lemenna'llàhu'llezîne sadakù ve leya'lemenne'l-kâzibîn.*) Muhakkak ve muhakkak Allah imanında, ihlâsında, kulluğunda sıdk u sadakat üzere olanları bilecek ve yalancı olanları, dönecek olanları, gevşek olanları, imanda sebatsız olanları bilecek ve bildirecek, gösterecek; olaylar bunu açığa çıkartacak.” (Ankebut, 29/3) diye bildiriyor ayet-i kerime.

Buralardan anlaşılıyor ki, çeşitli sıkıntılar eski ümmetlere oldu, bize de oluyor; olunca sabredeceğiz. Tabii, belâlara, musibetlere karşı tedbir alacağız. Düşman geliyorsa, düşmanın saldırısına karşı tedbir alacağız.

En şiddetli belâlardan birisi düşmandır. Geldiği zaman evi barkı yıkar, çoluk çocuğu alır, ırz, namus, mal, mülk, can... Her şey gider. Düşünün ki, ülkelerinde sıkıntı olan insanlar, işte bunları çekiyorlar.

Bir de Ahzab Savaşı'nı, yâni Hendek Savaşı'nı hatırlayalım:

إِذْ جَاءُوكُم مِّنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ
زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ
وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونَا

(الحزاب: ١٠)

(*Iz câüküm min fevküküm*) “Hani sizin üzerinizden, yukarı tarafınızdan gelmişlerdi; (*ve min esfele minküm*) ve aşağı yanınızdan... (*Ve iz zâgati'l-epsâr*) Gözler korkudan böyle kaymıştı, (*ve belegati'l-kulûbü'l-hanâcir*) ve yürekler ağza gelmişti. (*Ve tezunnûne bi'llâhi zunûnâ.*) Ve münafıklar da, Allah hakkında çeşit çeşit, kötü kötü düşüncelere, zanlara düşmüşlerdi.” (Ahzab, 33/10)

هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا

(الحزاب: ١١)

(*Hünâlike'btüliye'l-mü'minûne ve zülzilû zilzâlen şedîdâ.*) “İşte öyle, orada mü'minler sıkıntılara uğratılıp, şiddetli bir şekilde sarsılmışlardı.” (Ahzab, 33/11) İşte bu *zülzilû* orada da geçiyor, burada da geçiyor.

وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ

مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا

(الحزاب: ١٢)

(*Izyekülü'l-münâfikûne ve'llezîne fîkulûbihim meradun mâ veadana'llâhu ve rasûlühû illâ gurûrâ.*) “Münafıklar da ne demişlerdi o olaylarda: ‘Allah ve Rasûlü bizi ancak aldattılar. O vaad ettikleri şeyler aldatmaca, bak dedikleri çıkmadı.’ demişlerdi.” (Ahzab, 33/12)

Halbuki, Rasûlüllah'ın dedikleri çıkacak ama, sabretmiyorlar.

Hendek Harbi'nde bile mağlub olmadılar.

Heraklius, Peygamber Efendimiz'in muasırı olan Bizans hükümdarı. Bu şeyi merak etti, Peygamber Efendimiz'i tahkik etti. “Bir adam çıkmış o diyarlardan, Peygamber olduğunu söylüyormuş; o nasıl bir zâttır?..” diye araştırdı. “O zaman, bunu bilen bir kimse getirin bana, soruşturayım!” dedi.

Ebû Süfyan'ı buldular, onu götürdüler. Ebû Süfyan, bilgili bir insan, Kureyş'in reisi, tecrübesi var, seyahatleri var. Ona sordu, tercüme ettiler, cevapları aldı. Çok şeyler sordu da... Ebû Süfyan o zaman müslüman olmuş değildi. Sonra, Mekke'nin fethinde müslüman oldu, Hazret-i Muaviye'nin babası.

وَلَمَّا سَأَلَ هِرَقْلٌ أَبَا سُفْيَانَ هَلْ قَاتَلْتُمُوهُ قَالَ

نَعَمْ قَالَ فَكَيْفَ كَانَتِ الْحَرْبُ بَيْنَكُمْ قَالَ

سَجَالًا يُدَالُ عَلَيْنَا وَنُدَالُ عَلَيْهِ قَالَ

كَذَلِكَ الرَّسُلُ تُبْتَلَى ثُمَّ تَكُونُ لَهَا الْعَاقِبَةُ

(*Velemmâ seele hiraklin ebâ süfyân*) Heraklius Ebû Süfyan'a bir de sormuş ki: (*Hel kateltümûhu*) “Siz onunla savaş yaptınız mı?” (*Kâle: Neam*) Ebû Süfyan dedi ki: “Yaptık.”

(Kàle: *Fekeyfe kâneti'l-harbu beyneküm*)
“Ne oldu o savaşta aranızda?” (Kàle: *Sicâlen yüdâlü aleynâ, ve nüdâlü aleyhi*) “Bazen bizim lehimize, bazen onların lehine; bazen onlar kazandı, bazen biz kazandık.”

O zaman dedi ki Heraklius: (*Kezâlike'l-rusûlü*)
“Evet peygamberler de böyledir. (*Tübtelâ, sümme tekûnü lehe'l-âkıbeh*) Musibetlere uğrarlar ama, sonuç onların lehine olur.” Evet sıkıntılar çeker. Çeker ama, hak peygamber sonunda vazifesini yapar, müslümanları Allah galip getirir. Mü'minleri her devirde galip getirir.”

Her soruyu soruşundan sonra, “Tamam, peygamber vasfı bu!” diyor. Bütün cevaplar peygamber olduğunu gösteriyor. Sonunda Peygamber Efendimiz'in gerçek peygamber, ahir zaman peygamberi olduğunu anladı, iman etmeye kalktı. Fakat çevresindekiler müsaade etmediler, itiraz ettiler.

Onun için ne yapmak lâzım?.. İmtihanda sağlam durmak lâzım, imtihanı kazanmak lâzım!..

(*Meselü'llezîne halev min kabliküm*) Yâni eski ümmetlere uygulanan kanun-u ilâhi. Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَىٰ مَثَلُ الْأَوَّلِينَ

(الزحرف: ٨)

(*Feehleknâ eşedde minhüm batşen*) “Biz onlardan daha güçlü kuvvetli imkânları olan, tutuşu sağlam olan kavimleri helâk ettik.

(*Ve medà meselü'l-evvelîn.*) Evvelkilerin böyle hadiseleri, olayları, kıssaları, fıkraları, hisse alınsın diye hep geçti.” (Zuhruf, 43/8)

(*Hattâ yekûle'r-rasûlü ve'llezîne âmenû meahû*) Peygamberler ve yanında olanlar ne dediler: (*Metâ nasru'llâh*) ‘Düşmanlara karşı Allah’ın bizi takviye edip de, onları yenmemiz ne zaman olacak?’ dediler. Yâni, olacağını biliyorlar.

Metâ; zaman sorusu, zamanı sormak için kullanılan edat. “Allah’ın yardımı ne zaman?..” Yâni, “Allah’ın yardımı var mı, yok mu?” demiyorlar; “Allah’ın yardımı gelecek ama, ne zaman?” diyorlar. Yâni, bir an evvel yardımın gelmesini ve sıkıntıdan hemen kurtulmayı istedikleri için, “Aman Allah’ın gelmesi beklenen yardımı nerede? Bir an evvel gelse...” dediler.

e. Allah’ın Yardımı Mutlaka Gelecek

(*Elâ*) “Biliniz ki...” *Elâ* edât-ı tenbihtir. Bir kimseyi uyarmak için kullanır Araplar bu edatı. *Elâ*; âgâh olun, yâni uyanın, dikkat edin, aklınızı başınıza toplayın! Hatta biz ne yaparız birisine; “Hey, şişt!..” filan deriz. Adam başka tarafa bakıyorken, ismini filan da bilmiyorsak, öyle deyince, adam döner, bakar. Biraz da tabii, üslup olarak âmmî bir üslûp.

Tabii burada *elâ*, âmmî bir üslûp değil, kibar bir üslûp. “Bak uyanınız, dikkat ediniz, aklınızı başınıza toplayınız, şu gerçeği iyice kavrayınız ki...” *Elâ* bu mânâyâ geliyor.

E ve *lâ*'dan müteşekkil. *E* soru edatı, *lâ* da hayır. “Öyle değil mi?” mânâsına ama, kelime anlamı değil, tabir olmuş oluyor.

“Uyanınız ki, iyice kavrayınız şu hakîkati ki, (*inne nasra'llàhi karîb*) Allah'ın yardımı yakındır. Muhakkak ki, Allah'ın yardımı karîbdir, yakındır.” *Karîb* ne demek?.. Yakın demek.

Şimdi Arapça'da iki kelime var, bizim halkımızın kullandığı; onu da aklıma gelmişken beyan edivereyim: *Kaf* ile olan *karib*, *kurbiyyet* kelimesiyle ilgili; yakın demek.

“—Şu köye gitmek istiyorum ben; bu köy yakında mı, uzakta mı?..” diye adres soruyorsunuz.

Yakın, *karîb*; bu *kaf* harfiyle. Yâni batılıların q dedikleri harf ile. P ile r arasında İngilizce'de q harfi var ya, işte onun gibi; *karîb*. Bir de *ayın*'ın noktalısı *gayın* harfi var. *Gayın*'la yazılan *garib* var bir de. *Garîb* de, gurbette olan demek. Yâni onun mânâsı başka.

(*Elâ inne nasra'llàhi karîb*) Bu *kaf* ile. Niye ben bu iki kelimeyi şimdi burada söylüyorum?.. Çünkü Türkçe'nin telaffuzunda, bazı yörelerde k harfi g gibi telaffuz edilir. Meselâ; *Konya* demez, *Gonya* der... *Koyun* demez, *kuzu* demez; *goyun*, *guzu* der.

Şaka olarak da, hani bir fıkra anlatılıyor:

“—Ben öyle *kaf*'ı *gayın* okuyan Gonyalılarından değilim, *goyun* *guzu* demem.” demiş.

Yâni böyle g diye okunduğu zaman, Arapça'da başka bir kelime çıkıyor ortaya. Bunun *kaf* olduğunu bilmek lâzım!..

(*Elâ*) “Dikkat edin ki, (*inne*) muhakkak (*nasra'llâhi*) Allah'ın yardımını, (*karib*) yakın; yâni çok yakında gelecek.”

Biliyorsunuz, *Elem neşrah leke Sûresi*'nde:

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

(الإنشراح: ٥-٦)

(*Feinne mea'l-usri yüs râ. Inne mea'l-usri yüs râ*) “Hiç şüphe yok ki, zorluğun yanında bir kolaylık var. Gerçekten zorluğun yanında bir kolaylık var!” (İnşirah, 94/5-6) buyruluyor. Yâni sıkıntının, zorluğun yanından, arkasından Cenâb-ı Hak kolaylığı ihsan eder. Sabredenlere büyük mükâfât var.

İslâm'da Kur'an-ı Kerim'de müslümanlara tavsiye edilen, zafer kazanmak için edinilmesi istenen iki şart, sabır ve takvâdır.

إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا

(آل عمران: ١٢٥)

(*In tasbirû ve tettekû*) “Ey mü'minler, eğer sabrederseniz, takvâ ehli olursanız, zafere erersiniz.” deniliyor Kur'an-ı Kerim'in ayet-i kerimelerinde. (Âl-i İmran, 3/125)

Ne yapacağız?.. Sabredeceğiz, sebat edeceğiz. Yâni öyle, “Aaa, olmadı, gelmedi!” filan diye ümitsizlik yapmayacağız, zaman gerektiğini bileceğiz. Bir işin olması için, oluşması için zaman lâzım! O zamanı beklemeyi bileceğiz. Yâni sabırlı olacağız ama, tedbiri alacağız. İşin oluşması için de, oluncaya kadar beklemesini bileceğiz.

Sabredeceğiz. Düşmanın karşısında sabredeceğiz, tedbirleri almakta sabredeceğiz... Meşakkatin üstümüze yüklendiği sırada sabredeceğiz... Sabırlı olacağız, sımsıkı duracağız. Bir de takvâ ehli olacağız, Allah’tan korkacağız. O zaman, Allah’ın yardımını mü’minlere mutlaka gelecek.

وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ

(الروم: ٤٧)

(*Ve kâne hakkân aleynâ nasru’l-mü’minîn.*)
[Mü’minlere yardım etmek bize hak oldu.]
(Rum, 30/47) ayet-i kerimesinde Allah mü’minlere yardım edeceğini, mü’minleri kurtaracağını bildiriyor.

Kesin bildirecek ve gelecek yardım ama; sabredeceğiz, bir de takvâ ehli olacağız. Sabretmezsek, gelmez. Takvâ ehli olmazsak, günahkâr olursak, gelmez; aksine belâ gelir. “Sizi günahkârlar, edepsizler! Sizi âsîler, mücrimler!” diye, Allah cezalandırır.

Bazen düşmanların gelmesi, kıtlık, zelzele, hastalık Allah’ın kahrı oluyor, cezası oluyor.

Yâni, “Sizi zalimler sizi, Allah’ın emrini tutmuyorsunuz ha!..” diye, Allah cezaları gönderiyor. Takvâ ehli olacağız, sabırlı olacağız. O zaman Allah’ın yardımını karîbdir, yakındır.

f. Allah’ın Kullarına Gülmesi

Ebû Rezin RA’dan hadis-i şerif. Buyurmuş ki Peygamber SAS Efendimiz:⁴

عَجِبَ رَبُّكَ مِنْ قُنُوطِ عِبَادِهِ وَقُرْبِ غَيْثِهِ
فَيَنْظُرُ إِلَيْهِمْ قَنْطِينٍ فَيَظَلُّ يَضْحَكُ يَعْلَمُ
أَنَّ فَرَجَهُمْ قَرِيبٌ

(هـ . حم . ط . طب . عن أبي رزين)

(*Acibe rabbüke min kunûti ibâdihî ve kurbi gaysihî*) “Cenâb-ı Hak, yağmurun yağması, yardımın gelmesi yakinken, ‘Gelmedi, susuzuz, kavruluyoruz, yardımsızız!’ diye kullarının ümitsizliğe düşmesini şayân-ı taaccüb olarak görür. (*Feyenzuru ileyhim kanitîne*) Bu ümitsizliğe düşmüş olanlara, ‘Olmuyor galiba, yok galiba, gelmiyor galiba?..’ gibi hale, düşüncelere düşmüş olanlara bakar;

⁴ Lafız farkıyla: İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.64, no:181; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.11, no:16232 ve s.12, no:16246; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.147, no:1092; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XIX, s.207, no:469; Ebû Rezin RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.I, s.588, no:1685.

(*feyezallu yadhakü*) onlara güler Cenâb-ı Hak... (*Ya'lemu enne ferecehüm karîbun*) Ve bilir ki, onların o sıkıntıdan kurtulup feraha ermeleri yakındır.”

Yâni şöyle diyelim, nasıl bir misâlle anlatalım?.. Meselâ: Babası sabahleyin çocuğunun çok sıkı tembihlediği şeyi;

“—Aman baba, ne olur işte akşam ödev yapacağım, çok mühim; şunu al gel!.. Şu malzemeyi al gel, şu kitabı al gel!.. İmtihanım var, gece çalışmam lâzım!..” diye istediği şeyi, babası alıyor, getiriyor, arabada.

Çocuk:

“—Baba aldın mı?.. Unuttun mu yoksa, eyvah, mahvoldum!..” filan diye telaş ediyor.

Nasıl güler babası... Aldığı, getirdiği şeylerin orada, arabada olduğunu bildiği için, nasıl tebessüm eder. Bunu gözümüzün önüne getirelim!..

Cenâb-ı Hak da kulun öyle acelesine bakar. “Nerede yâ Rabbi yardım?.. Ne zaman bu açlığımız, susuzluğumuz, kıtlığımız gidecek?.. Yağmur ne zaman yağacak, yardım ne zaman gelecek?..” filân deyişlerine, güler; gülerek nazar buyurur. Çünkü yakın, hazırlamış, gönderecek; onlar da boyna acele edip duruyorlar.

Acele etmeyeceğiz, bileceğiz ki Cenâb-ı Hak mü'min kullarına yardımını gönderir. Bu devirde de öyle... Bizim ülkemizde de öyle, Çeçenistan'da da öyle, Cezayir'de de öyle... Dünyanın her yerinde öyledir.

Sıkıntı çeken müslümanlar sabretsinler, takvâya sarılsınlar, müttakî kullar olsunlar! (*Elâ inne nasra'llâhi karîb.*) Biliniz ki Allah'ın yardımını yakındır!..

Allah'ın rahmeti, yardımı, lütfu, keremi hepimizin üzerine olsun, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!..

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

19. 12. 2000 - İSVEÇ

[Bütün TEFSİR DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

